

Czwartek, 12 września 2013 r.

10. ponownie podkreśla, jak ważny jest wkład społeczeństwa obywatelskiego, związków zawodowych i mediów w budowanie głębokiej i trwałej demokracji w Egipcie; wzywa rząd tymczasowy do dopilnowania, by krajowe i międzynarodowe organizacje społeczeństwa obywatelskiego, niezależne związki zawodowe i dziennikarze mogli swobodnie działać w kraju, bez ingerencji ze strony rządu; wzywa egipskie władze do dopilnowania, by komitet mający za zadanie opracować nową ustawę o organizacjach pozarządowych sporządził projekt zgodny z międzynarodowymi normami; popiera decyzję Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 21 sierpnia 2013 r. o dalszym świadczeniu pomocy UE w sektorze społeczno-ekonomicznym oraz na rzecz społeczeństwa obywatelskiego, podjętą w świetle niekorzystnego wpływu sytuacji gospodarczej na najsłabsze grupy egipskiego społeczeństwa;

11. z zadowoleniem przyjmuje zalecenie egipskiej krajowej rady praw człowieka skierowane do rządu, by otworzyć w Kairze regionalne biuro wysokiego komisarza ONZ ds. praw człowieka, a także wzywa rząd egipski do wydania odnośnej zgody;

12. wzywa Unię, aby w stosunkach dwustronnych z Egiptem i w ramach finansowego wsparcia udzielanego temu krajowi uwzględniała zarówno zasadę warunkowości („więcej za więcej”), jak i poważne wyzwania gospodarcze, przed jakimi stoi Egipt; wzywa do wprowadzenia jednoznacznych i wspólnie uzgodnionych kryteriów w tym zakresie; z zadowoleniem przyjmuje niedawną decyzję Rady do Spraw Zagranicznych o zawieszeniu zezwoleń na wywóz do Egiptu wszelkiego sprzętu, który mógłby zostać użyty do wewnętrznych represji, a także o ponownym rozważeniu zezwoleń na wywóz innego sprzętu wojskowego oraz o przeglądzie wsparcia dla Egiptu w obszarze bezpieczeństwa;

13. ponownie zapewnia o swoim zobowiązaniu do udzielenia Egipcjanom pomocy w procesie prowadzącym do reform demokratycznych i gospodarczych; z zadowoleniem przyjmuje i popiera wysiłki wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej Catherine Ashton oraz specjalnego przedstawiciela Bernardino Leóna w zakresie mediacji między stronami w celu wypracowania rozwiązania umożliwiającego wyjście z obecnego kryzysu politycznego;

14. odnotowuje ustalenia zawarte w specjalnym sprawozdaniu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie współpracy UE z Egiptem w dziedzinie zarządzania oraz wzywa do podjęcia działań mających na celu zapewnienie większej przejrzystości i rozliczalności w odniesieniu do sposobu wydatkowania funduszy UE w Egipcie, ze szczególnym uwzględnieniem projektów wspierających społeczeństwo obywatelskie i chroniących mniejszości oraz prawa kobiet;

15. ponownie wzywa do jak najszybszego utworzenia unijnego mechanizmu umożliwiającego prawne i techniczne wspieranie krajów arabskiej wiosny w procesie odzyskiwania mienia, przypominając, że domagał się tego w swojej rezolucji z dnia 23 maja 2013 r., jednak ze względu na niepokoje w Egipcie utworzenie tego mechanizmu się opóźnia; podkreśla raz jeszcze, że ułatwienie powrotu mienia zrabowanego przez byłych dyktatorów i ich reżimy jest dla UE imperatywem moralnym; uważa, że odzyskiwanie mienia jest wysoce polityczną kwestią ze względu na jego symboliczną wartość oraz że może przyczynić się znacznie do przywrócenia rozliczalności, stworzenia stabilności i zbudowania solidnych instytucji w duchu demokracji i praworządności w poszczególnych państwach partnerskich;

16. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi Arabskiej Republiki Egiptu.

P7_TA(2013)0380

Wymiar morski wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2013 r. w sprawie morskiego wymiaru wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (2012/2318(INI))

(2016/C 093/20)

Parlament Europejski,

— uwzględniając tytuł V Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 42, 43 i 45,

Czwartek, 12 września 2013 r.

- uwzględniając art. 222 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 194 TFUE,
- uwzględniając europejską strategię bezpieczeństwa pt. „Bezpieczna Europa w lepszym świecie”, przyjętą przez Radę Europejską w dniu 12 grudnia 2003 r. oraz sprawozdanie na temat jej wdrażania pt. „Utrzymanie bezpieczeństwa w zmieniającym się świecie”, zatwierdzone przez Radę Europejską w dniach 11–12 grudnia 2008 r.,
- uwzględniając europejską zintegrowaną politykę morską z 2007 r. (COM(2007)0575) i sprawozdanie dotyczące postępów w zakresie tej polityki z 2012 r. (COM(2012)0491),
- uwzględniając wydaną dnia 7 października 2012 r. deklarację europejskich ministrów odpowiedzialnych za zintegrowaną politykę morską oraz Komisji Europejskiej w sprawie agendy morskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia („deklaracja z Limassol”),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 26 kwietnia 2010 r. w sprawie strategii ochrony na morzu,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie strategii UE dla Rogu Afryki ⁽¹⁾,
- uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych oraz Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS) z dnia 10 grudnia 1982 r.,
- uwzględniając wspólny wniosek z dnia 21 grudnia 2012 r. dotyczący decyzji Rady w sprawie ustaleń dotyczących zastosowania przez Unię klauzuli solidarności ⁽²⁾,
- uwzględniając zieloną księgę Komisji z dnia 7 czerwca 2006 r. zatytułowaną „W kierunku przyszłej unijnej polityki morskiej: europejska wizja oceanów i mórz” (COM(2006)0275),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 stycznia 2011 r. w sprawie zrównoważonej polityki UE na dalekiej północy ⁽³⁾ oraz wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2012 r. „Kształtowanie polityki realizowanej przez Unię Europejską w regionie Arktyki: postępy poczynione od 2008 r. i dalsze działania” ⁽⁴⁾,
- uwzględniając „Kodeks postępowania w zakresie łączenia i udostępniania zdolności wojskowych” Europejskiej Agencji Obrony (EAO) z 2012 r.,
- uwzględniając strategię morską sojuszu przyjętą przez NATO w dniu 18 marca 2011 r.,
- uwzględniając wspólne działanie Rady w sprawie operacji wojskowej Unii Europejskiej mającej na celu udział w powstrzymaniu, zapobieganiu i zwalczaniu aktów piractwa i rozboju u wybrzeży Somalii (ATALANTA) z 2008 r. ⁽⁵⁾,
- uwzględniając decyzję Rady w sprawie misji Unii Europejskiej dotyczącej budowania regionalnych zdolności morskich w Rogu Afryki (EUCAP NESTOR) z 2012 r. ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0006.

⁽²⁾ JOIN/2012/0039 – 2012/0370(NLE).

⁽³⁾ Dz.U. C 136 E z 11.5.2012, s. 71.

⁽⁴⁾ JOIN(2012)0019.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 301 z 12.11.2008, s. 33.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 187 z 17.7.2012, s. 40.

Czwartek, 12 września 2013 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 listopada 2010 r. w sprawie współpracy cywilno-wojskowej i rozwoju potencjału cywilno-wojskowego ⁽¹⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady w sprawie Rogu Afryki z dnia 14 listopada 2011 r., a w szczególności załączone do nich ramy strategiczne,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 listopada 2012 r. w sprawie wdrażania wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony ⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 marca 2013 r. ⁽³⁾ w sprawie stosunków UE – Chiny,
 - uwzględniając swoje rezolucje z dnia 23 października 2008 r. w sprawie piractwa na morzu ⁽⁴⁾ i z dnia 10 maja 2012 r. w sprawie piractwa morskiego ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A7-0220/2013),
- A. mając na uwadze, że długość linii brzegowej państw członkowskich UE wynosi ponad 90 tys. km wzdłuż dwóch oceanów i czterech mórz, oprócz terytoriów zamorskich i obiektów służących bezpieczeństwu narodowemu znajdujących się na innych oceanach; mając na uwadze, że państwa członkowskie UE są odpowiedzialne za kontrolę, ochronę oraz bezpieczeństwo europejskich wód przybrzeżnych i terytorialnych, wyłącznych stref ekonomicznych (w.s.e) i szelfu kontynentalnego, infrastruktury morskiej oraz zasobów morskich; mając na uwadze, że państwa członkowskie są w pierwszej kolejności odpowiedzialne za zapewnianie ochrony marynarzom na statkach pływających pod ich banderą oraz swoim obywatelom; mając na uwadze, że konsekwencje niemożności wykonywania przez państwa kontroli swoich obszarów morskich wykraczają daleko poza obszar ich stref przybrzeżnych i morskich;
- B. mając na uwadze, że granice morskie państw członkowskich stanowią granice zewnętrzne Unii Europejskiej;
- C. mając na uwadze, że obszary morskie są terenami otwartymi, rozległymi i bezkresnymi, które podlegają jedynie zasadom jurysdykcji morskiej; mając na uwadze, że wykonywanie kontroli nad obszarami morskimi jest zadaniem trudnym, szczególnie z uwagi na fakt, że międzynarodowe prawo morza dotyczy głównie kwestii związanych z ułatwieniami w handlu i zapewnianiem swobody przepływu;
- D. mając na uwadze, że 90 % zewnętrznej wymiany handlowej UE i 40 % jej wewnętrznej wymiany handlowej odbywa się drogą morską; mając na uwadze, że UE jest liderem w dziedzinie transportu morskiego – europejscy armatorzy zarządzają 30 % statków i 35 % światowego tonażu, w tym 55 % kontenerowców i 35 % tankowców, co stanowi 42 % wartości światowego handlu morskiego; mając na uwadze, że państwa członkowskie UE stanowią łącznie największą na świecie wyłączną strefę ekonomiczną (o powierzchni około 25 milionów kilometrów kwadratowych);
- E. mając na uwadze, że wszelka strategia morska UE powinna promować przede wszystkim podstawowe zasady określone w art. 21 TFUE, takie jak demokracja, państwo prawa, powszechność i niepodzielność praw człowieka i podstawowych wolności, poszanowanie godności ludzkiej, równość i solidarność oraz przestrzeganie zasad Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego; mając na uwadze, że państwa mają obowiązek dążenia do egzekwowania i wzmacniania prawa międzynarodowego, zwłaszcza UNCLOS, a także do gwarantowania przepustowości tras morskich i ochrony globalnych wspólnych dóbr oraz interesów handlowych i środowiskowych;

⁽¹⁾ Dz.U. C 99 E z 3.4.2012, s. 7.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0455.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0097.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 15 E z 21.1.2010, s. 61.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0203.

Czwartek, 12 września 2013 r.

- F. mając na uwadze, że znaczenie globalnych sieci morskich w Unii gwałtownie wzrosło w wyniku wzrostu gospodarczego, globalizacji i rosnącej globalnej współzależności; mając na uwadze, że geostrategiczna równowaga morska szybko się zmienia, a wschodzące potęgi przyjmują technologie i strategie odmowy dostępu, aby ugruntować swoją pozycję na regionalnych i globalnych obszarach morskich, ograniczając dostęp USA i Europie; mając na uwadze, że bardziej skomplikowana i mająca rozproszony charakter sytuacja w zakresie ochrony na morzu, charakteryzująca się swobodnym i niejednorodnym stosowaniem traktatów międzynarodowych, sprawia, że skuteczny multilateralizm i współpraca międzynarodowa przy regulowaniu kwestii morskich stają się trudniejsze; mając na uwadze, że w interesie UE leży zapewnienie ochrony na morzu nie tylko na wodach u jej wybrzeży, ale także na wszystkich morzach i oceanach;
- G. mając na uwadze, że szereg czynników, takich jak bieda, brak rozwoju, niski poziom kontroli państwowej i egzekwowania prawa oraz brak ochrony tras morskich, sprzyja rozpowszechnianiu się różnych rodzajów zagrożeń w zakresie ochrony na morzu; mając na uwadze, że zagrożenia te mogą wpływać zarówno z zachowań państw zainteresowanych zakłócaniem międzynarodowych przepływów morskich, jak i z nielegalnych działań podejmowanych przez podmioty niepubliczne, a obejmujących przestępstwa transnarodowe (np. handel bronią lub narkotykami), terroryzm międzynarodowy lub piractwo i w których wykorzystuje się wady rozdrobnionego lokalnego, regionalnego i globalnego systemu zarządzania morskiego; mając na uwadze, że legalna i nielegalna działalność na morzu jest coraz intensywniejsza i coraz bardziej złożona z powodu coraz większej liczby podmiotów obecnych na morzu, przez co odróżnienie działalności legalnej od nielegalnej staje się coraz trudniejsze; mając na uwadze, że fakt ten powoduje wzrost presji na UE, aby zastosowała podejście holistyczne w celu rozwiązania problemu złożoności transnarodowych wyzwań, którym żadne państwo członkowskie nie może sprostać w pojedynkę;
- H. mając na uwadze, że globalne prognozy co do morskich zdolności i sił szybko się zmieniają, a wschodzące i istniejące potęgi coraz częściej podważają zasady Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, arbitraż międzynarodowy czy międzynarodowe regulacje; mając zwłaszcza na uwadze, że Chiny prowadzą tzw. politykę „sznura pereł”, której celem jest zwiększenie i rozszerzenie chińskiej obecności na morzu z wielu deklarowanych i ukrytych powodów, od ochrony handlu i tras przesyłu energii po kontrolę zasobów morskich i ważnej infrastruktury morskiej, co koliduje z interesami morskimi dosłownie wszystkich ich sąsiadów w rejonie Morza Południowochińskiego i Morza Wschodniocińskiego;
- I. mając na uwadze, że UE oraz wszystkie państwa członkowskie są stronami konwencji UNCLOS, w związku z czym konwencja ta stanowi część wspólnotowego dorobku prawnego;
- J. mając na uwadze, że jako podmiot globalny UE musi rozważyć wyzwania związane z bezpieczeństwem i ewentualne niezależne działania, zwłaszcza w odniesieniu do pobliskich obszarów Morza Śródziemnego, Rogu Afryki i zachodniego Atlantyku, jak również Pacyfiku, poprzez jego zachodnią i wschodnią część i od Arktyki po Antarktydę;
- K. mając na uwadze mnożenie się nielegalnych morskich podmiotów niepublicznych, stwarzających zagrożenie dla kluczowych tras morskich i infrastruktury oraz wykorzystujących słabość państw i ich jurysdykcji;
- L. mając na uwadze, że walka z tego rodzaju niekonwencjonalnymi zagrożeniami odbywa się często w wymagających i niebezpiecznych warunkach, przez co wymaga zaangażowania środków tak cywilnych, jak i wojskowych; mając na uwadze, że WPBiO stanowi, zarówno w wymiarze cywilnym, jak i wojskowym, odpowiednie ramy do walki z niebezpiecznymi zagrożeniami na morzu i wzdłuż wybrzeży;
- M. mając na uwadze, że UE nie jest w stanie samodzielnie zagwarantować globalnej ochrony na morzu; mając na uwadze, że musi ona rozwinąć intensywną współpracę z państwami trzecimi oraz organizacjami regionalnymi, w tym szczególnie na obszarach odległych (np. w Azji), na których wykorzystanie przez UE jej własnych zasobów jest utrudnione;
- N. mając na uwadze, że poza wskazaniem piractwa jako zagrożenia dla UE europejska strategia bezpieczeństwa nie odnosi się w sposób wyraźny do wymiaru morskiego; mając na uwadze, że europejska zintegrowana polityka morska obejmuje kwestie morskie, jednak zaledwie nadmienia wymiar ochrony, pomijając obszar mający coraz większe znaczenie dla UE; mając na uwadze absolutną konieczność zmiany podejścia UE do ochrony na morzu, zwłaszcza poprzez przyjęcie europejskiej strategii ochrony na morzu, wyjaśniającej, w jaki sposób zintegrowana polityka morska powinna

Czwartek, 12 września 2013 r.

przyczynić się do wdrożenia europejskiej strategii bezpieczeństwa; mając na uwadze, że w europejskiej strategii ochrony na morzu należy określić interesy w zakresie bezpieczeństwa oraz strategiczne cele UE, a także zidentyfikować cele, zagrożenia, dostępne i niezbędne środki interwencji, jak również ewentualne obszary działań;

- O. mając na uwadze, że europejska strategia ochrony na morzu jest niezbędna, aby skierować największą uwagę na ewentualne zyski, zagrożenia i możliwości, jakie stoją przed UE na morzu, w tym na ochronę obywateli Europy oraz ich dóbr; mając na uwadze, że strategia ta powinna promować europejskie wartości i zasady, a ponadto musi być dalekosiężna i proaktywna oraz mobilizować wszystkie odpowiednie instytucje i podmioty, zarówno cywilne, jak i wojskowe, a także podkreślać zwłaszcza fakt, że państwa członkowskie UE nie mogą już pozwolić sobie na rozwijanie i utrzymywanie zdolności morskich jedynie w celu wykorzystywania ich w ewentualnych operacjach o dużej intensywności;
- P. mając na uwadze, że konflikty i niestabilność zagrażające interesom UE związanym ze swobodnym transportem morskim i bezpiecznym dostępem wymagają głębszego pochylenia się nad związkiem bezpieczeństwa ludzkiego z zarządzaniem państwem i rozwojem, a także mając na uwadze, że w związku z tym strategia UE na rzecz Rogu Afryki powinna służyć za przykład dla kompleksowego podejścia angażującego polityczne, dyplomatyczne, społeczne i ekonomiczne narzędzia UE; mając na uwadze, że to kompleksowe podejście musi leżeć u podstaw europejskiej strategii ochrony na morzu i zakładać koordynację między różnymi inicjatywami, agencjami i instrumentami UE, tak aby zlikwidować podstawowe przyczyny niestabilności i pomóc rozwiązać konflikt, zaprowadzić pokój i wspierać budowanie struktur państwowych, ład i rozwój, w tym w zakresie reformy sektora bezpieczeństwa, dostaw energii, ochrony handlu i transportu morskiego i nie tylko, a także w zakresie rybołówstwa i ochrony środowiska oraz skutków zmian klimatu;

Ogólne uwagi na temat przyszłej europejskiej strategii ochrony na morzu

1. jest głęboko przekonany, że w żywotnym interesie UE leży zagwarantowanie bezpiecznych, otwartych i ekologicznych warunków na morzu, które umożliwią swobodny handel oraz przepływ osób, a także pokojowe, legalne, uczciwe i zrównoważone korzystanie z bogactw oceanów; uważa, że przepływy morskie są fundamentem europejskiego handlu i zapewniają europejskie wpływy i dobrobyt, uważa, że za bezpieczeństwo obywateli europejskich oraz promowanie zasad art. 21 TFUE odpowiadają UE i państwa członkowskie, a także że ramy instytucjonalne UE – zarówno cywilne, jak i wojskowe – powinny w związku z tym zostać rozszerzone, aby zapewnić cele, środki i zdolności, które pozwolą wywiązać się z tego obowiązku;
2. przypomina państwom członkowskim, że tylko w duchu zaangażowania, wzajemnego zrozumienia i prawdziwej solidarności Unia będzie w stanie pełnić rolę określoną w Traktacie z Lizbony i zaspokoić deklarowane pragnienie działania w charakterze gwaranta globalnego bezpieczeństwa; przypomina w związku z tym, że wprowadzone Traktatem z Lizbony art. 42 ust. 7 TUE („klauzula wzajemnej obrony” lub „klauzula wzajemnej pomocy”), art. 222 TFUE („klauzula solidarności”) oraz art. 42 ust. 6 TUE (stała współpraca strukturalna) zapewniają ramy instytucjonalne dla skutecznej solidarności między wszystkimi państwami członkowskimi w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony Unii; przypomina, że nie zastosowano jeszcze tych instrumentów; pochwała zwłaszcza Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) za wspólny wniosek w sprawie ustaleń dotyczących zastosowania przez Unię klauzuli solidarności i zachęca je do dokonania oceny skutków w razie jej uruchomienia w celu rozwiązania wszelkich problemów występujących na morzu lub dotyczących zasobów morskich bądź infrastruktury morskiej; wzywa Radę do szybkiego zatwierdzenia tego wniosku;
3. podkreśla, że konwencja UNCLOS stanowi ramy prawne dla wszelkich rodzajów działań prowadzonych na morzach i oceanach, a ponadto że może ona służyć jako podręcznik pokojowego rozstrzygania sporów morskich; apeluje w związku z tym do UE i jej państw członkowskich o promowanie powszechnego charakteru Konwencji oraz o wskazywanie na potrzebę jednolitego i spójnego wdrażania jej postanowień;
4. przyznaje, że Unia Europejska posiada już niektóre z niezbędnych środków i instrumentów, aby reagować na wyzwania związane z globalną ochroną na morzu i zapewniać bezpieczne i stabilne otoczenie za pośrednictwem ESDZ i Komisji Europejskiej, instrumentów finansowych, współpracy na rzecz rozwoju, pomocy humanitarnej, zarządzania kryzysowego, współpracy handlowej i innych odpowiednich narzędzi działania; stwierdza jednak, że to państwa członkowskie dysponują większością środków technicznych i materialnych, w związku z czym to ich chęć pogłębienia wzajemnej współpracy ma najważniejsze znaczenie dla przyszłości europejskiej ochrony na morzu;

Czwartek, 12 września 2013 r.

5. stwierdza jednak, że europejska strategia ochrony na morzu jest konieczna, aby zapewnić zintegrowane i wszechstronne podejście koncentrujące się zwłaszcza na zagrożeniach, ryzyku, wyzwaniach i możliwościach istniejących na morzu, oraz że w ramach tej strategii, opartej na europejskich wartościach i zasadach, należy rozwijać synergii i wspólne reakcje mobilizujące wszystkie odpowiednie instytucje i podmioty, zarówno cywilne, jak i wojskowe; jest zdania, że w ramach tej strategii trzeba identyfikować wszelkie potencjalne zagrożenia, od konwencjonalnych zagrożeń dla ochrony po te powodowane klęskami żywiołowymi i zmianą klimatu, od zagrożeń dotyczących ochrony kluczowych zasobów morskich po ochronę infrastruktury morskiej i przepływów handlowych; uważa, że w ramach strategii należy także znaleźć konkretne środki i zdolności potrzebne do sprostania wszystkim wyzwaniom, w tym w zakresie wywiadu, nadzoru i patrolowania, poszukiwań i akcji ratunkowych, transportu morskiego, ewakuacji obywateli UE i nie tylko ze stref konfliktu, egzekwowania embarga i wspierania wszelkich misji i operacji prowadzonych w ramach WPBiO;

6. zachęca wysoką przedstawiciel, Komisję oraz Radę do opracowania europejskiej strategii ochrony na morzu, która skoncentruje się na połączeniu i koordynacji wszystkich europejskich podmiotów i państw członkowskich zajmujących się ochroną na morzu; wzywa zatem Komisję i wysoką przedstawiciel/wiceprzewodniczącą, aby zaradziły niedociągnięciom w zintegrowanej polityce morskiej z 2007 r., która nie uwzględnia wymiaru bezpieczeństwa, a także zajęły się ograniczeniami europejskiej strategii bezpieczeństwa, która z kolei nie odnosi się do kwestii zagrożeń i ryzyka w zakresie ochrony na morzu; jest zdania, że poziom ambicji, środki i zdolności europejskiej strategii ochrony na morzu powinny opierać się na europejskiej strategii bezpieczeństwa i zintegrowanej polityce morskiej oraz powinny być determinowane potrzebą działania w charakterze gwaranta globalnego bezpieczeństwa, co z kolei powinno przełożyć się na swobodę przepływów morskich i dostęp do otwartego morza na całym świecie; podkreśla, że regulowanie kwestii dotyczących ochrony na morzu wpłynie na krótkiej, średniej i długiej perspektywie na wszystkie pozostałe elementy europejskiego bezpieczeństwa i dobrobytu;

7. wzywa państwa członkowskie do ściślejszej współpracy z ESDZ i Komisją przy opracowywaniu nowej europejskiej strategii ochrony na morzu oraz do aktywnego zaangażowania się w ten proces w celu efektywnego wykorzystania wszystkich posiadanych przez nie zróżnicowanych atutów, pamiętając o identyfikacji i tworzeniu nowych zasobów w drodze łączenia i udostępniania; ponadto uważa, że nowa strategia powinna również uwzględniać wspólne dwustronne lub wielostronne inicjatywy w zakresie tworzenia sił, takie jak na przykład francusko-brytyjska deklaracja z dnia 2 listopada 2010 r.;

8. podkreśla, że tego typu zintegrowane podejście do kwestii morskich, łączące instrumenty cywilne i wojskowe oraz obejmujące zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne aspekty bezpieczeństwa, już nabiera kształtu na szczeblu krajowym w niektórych państwach członkowskich, jak również jest stosowane w stosunkach dwustronnych pomiędzy niektórymi państwami członkowskimi, i powinno zostać w związku z tym wzmocnione na szczeblu Unii; podkreśla rolę, jaką mogą i powinny odgrywać kraje o długiej tradycji morskiej we wspieraniu pozytywnej regionalnej integracji morskiej; podkreśla, że regionalne inicjatywy integracji morskiej mogą i powinny prowadzić do łączenia i udostępniania najważniejszych zasobów morskich w celu zaspokojenia potrzeb UE w zakresie zdolności;

Potencjalne zagrożenia

9. przyznaje, że rosnący ruch na morzu i rozwój działalności morskiej oraz przybrzeżnej stanowią wyzwania w zakresie ochrony na morzu, czyniąc coraz trudniejszym odróżnienie legalnej działalności na morzu od działalności nielegalnej;

10. stwierdza, że UE stawia czoła konwencjonalnym zagrożeniom dla swojego bezpieczeństwa, szczególnie odkąd wyłonienie się nowych potęg morskich zwiększyło prawdopodobieństwo między państwowej rywalizacji o kontrolę nad obszarami morskimi (spory dotyczące jurysdykcji, roszczenia terytorialne, pozwolenia na prowadzenie działalności eksploracyjnej i eksploatacyjnej w strefach głębinowych); stwierdza ponadto, że kraje wschodzące rozwijają swoje zdolności morskie (flota, okręty podwodne), kwestionując jednocześnie zasady międzynarodowego prawa morza;

11. ostrzega przed nielegalną eksploatacją ważnych zasobów naturalnych i minerałów na wodach państw członkowskich UE lub na sąsiednich morzach; stwierdza, że niekontrolowana rywalizacja o zasoby morskie, naturalne i mineralne może mieć szkodliwy wpływ na ekosystem morski, zwiększając wpływ działalności na morzu na środowisko; przypomina, że eksploatacja zasobów morskich może także prowadzić do niepożądanego militarzacji stref morskich; podkreśla jednak przysługujące każdemu z państw członkowskich prawo do eksploracji i eksploatacji własnych morskich zasobów naturalnych, w sposób zgodny z prawem międzynarodowym i przepisami dotyczącymi ochrony środowiska;

Czwartek, 12 września 2013 r.

12. stwierdza, że UE musi rozwinąć intensywną współpracę z państwami trzecimi oraz organizacjami regionalnymi w celu zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności handlu oraz eksploatacji zasobów; podkreśla, że wyraźne uwzględnienie w ramach WPBiO wymiaru morskiego umożliwiłoby w razie potrzeby skuteczne pełnienie przez UE roli międzynarodowego arbitra;

13. ostrzega, że państwa, które nie są skore do współpracy ze społecznością międzynarodową oraz do przestrzegania międzynarodowych traktatów i norm, a których położenie geograficzne pozwala na blokowanie tras handlowych, zaś potencjał technologiczny i wojskowy umożliwia im to, stanowią obecnie jedno z głównych zagrożeń dla ochrony na morzu; uważa, że ESDZ oraz wysoka przedstawiciel/wiceprzewodnicząca powinny podjąć wszelkie działania dyplomatyczne w celu nawiązania z takimi państwami dialogu oraz współpracy;

14. stwierdza, że o ile całkowite zapobieganie konfrontacjom wojskowym pomiędzy państwami nie jest możliwe, bezpośrednie i pośrednie zagrożenia dla bezpieczeństwa UE są głównie natury niekonwencjonalnej, a sprzyjają im problemy z egzekwowaniem prawa w strefie morskiej i na obszarach przybrzeżnych oraz ogólny upadek państwowości, niestabilność państwa lub brak kontroli z jego strony;

15. stwierdza, że jednym z głównych zagrożeń w zakresie unijnej ochrony na morzu jest intensyfikacja morskiej działalności terrorystów na całym świecie, którzy bezpośrednio zagrażają unijnym statkom cywilnym i wojskowym, infrastrukturze portowej oraz obiektom energetycznym i którzy wykorzystują morze do atakowania i penetrowania celów znajdujących się na lądzie; stwierdza, że podmioty te współdziałają z ponadnarodowymi sieciami przestępczości zorganizowanej, które prowadzą na morzu nielegalną działalność, na przykład przemyt, handel ludźmi, nielegalna imigracja, handel narkotykami i bronią, w tym handel bronią strzelecką i lekką oraz komponentami BMR; podkreśla, że taka nielegalna działalność pogłębia kryzysy polityczne i humanitarne, hamuje rozwój społeczny i gospodarczy, demokrację i praworządność, zwiększa nędzę i powoduje migracje, wewnętrzne przesiedlenia i ogromne ludzkie cierpienie;

16. jest zaniepokojony coraz większą liczbą dowodów wskazujących na to, że sieci terrorystyczne i podmioty niepubliczne zyskują zaawansowane zdolności morskie, w tym również zdolności podwodne oraz technologie radarowe i wykrywania, a także zdobywają dostęp do danych logistycznych dotyczących międzynarodowego przemysłu żeglugowego, zdolności wydobywczych i wodnych improwizowanych ładunków wybuchowych, co znacznie zwiększa zagrożenie z ich strony oraz zdolność do unikania kontroli oraz wskazuje na intensyfikację ich działalności w sąsiedztwie Europy, a zwłaszcza po obu stronach południowego Atlantyku;

17. uważa, że utrwalające się zamrożone konflikty w obrębie różnych obszarów morskich, na przykład na Zakaukaziu, w południowo-wschodniej części basenu Morza Śródziemnego czy w rejonie Morza Japońskiego, stanowią jedne z podstawowych źródeł niestabilności na świecie, zagrażając bezpieczeństwu szlaków transportowych i tras przesyłu energii, sprzyjając handlowi bronią, a także ułatwiając działalność podmiotów niepublicznych, takich jak siatki przestępcze i komórki terrorystyczne;

18. jest nadal zaniepokojony piractwem u wschodnich i zachodnich wybrzeży Afryki; wskazuje, że ataki pirackie (rozboje przy użyciu broni, porwania statków i załóg oraz wymuszanie środków pieniężnych) poważnie utrudniają swobodę dostępu i transportu na tych morzach, w związku z czym stanowią poważne zagrożenie dla handlu międzynarodowego i ochrony na morzu; podkreśla, że generalnie piractwo jest problemem wynikającym z braku struktur rządowych i rozwoju państw wybrzeża; wyraża nadzieję, że opierając się o osiągnięcia operacji EUNAVFOR Atalanta, UE rozpocznie, w ramach WPBiO, działania w zakresie zwalczania piractwa w innych miejscach;

19. ostrzega przed problemami, jakie piractwo, międzynarodowy terroryzm i ogólnie przestępczość zorganizowana stwarzają dla bezpieczeństwa żeglugi w najważniejszych punktach, gdzie tranzyt jest szczególnie intensywny; podkreśla, że dostęp do niektórych z najważniejszych dróg wodnych, które zapewniają globalne dostawy energii, lub ich lokalizacja znajdują się w najbardziej niestabilnych strefach morskich, jak na przykład Kanał Sueski, cieśnina Ormuz i cieśnina Malakka;

20. stwierdza, że w walce z działalnością niekonwencjonalną należy wykorzystywać całą gamę instrumentów WPBiO, w tym instrumenty wojskowe, gdyż interwencje często przeprowadzane są w bardzo trudnym terenie, na którym operują podmioty dysponujące wieloma różnymi rodzajami niebezpiecznej broni; utrzymuje, że podobnie jak ma to miejsce w przypadku działań UE w Rogu Afryki, gdzie trwają operacje EUNAVFOR Atalanta oraz EUCAP NESTOR, operacje przeprowadzane w ramach WPBiO muszą być wspierane przez inne instrumenty zewnętrzne UE z myślą o likwidacji społecznych, gospodarczych i politycznych przyczyn kryzysów oraz zapewnieniu trwałego bezpieczeństwa w dotkniętych nimi regionach;

Czwartek, 12 września 2013 r.

21. stwierdza, że nielegalna migracja będzie prawdopodobnie nadal wywierać nacisk na unijne granice morskie, zwłaszcza w świetle zmian politycznych i gospodarczych zachodzących w południowym sąsiedztwie i prawdopodobnie nadal niestabilnej sytuacji w północnej Afryce, Sahelu, Rogu Afryki i Afryce subsaharyjskiej; przypomina jednak, że migracja nie może być postrzegana jako zagrożenie dla bezpieczeństwa, ale raczej jako zjawisko społeczne, które wymaga solidnej strategii zarządzania łączącej współpracę regionalną, polityczną i dyplomatyczną i strategię rozwoju oraz inwestycje w partnerstwa regionalne; zwraca uwagę na fakt, że ten wysiłek wymaga rozwoju zdolności morskich i działań straży przybrzeżnej w zakresie patrolowania i udzielania pomocy migrantom przybywającym na pokładzie nielegalnych statków;

22. przyznaje, że rosnący ruch na morzu może zwiększyć zagrożenie katastrofami, takimi jak wycieki ropy i inne wypadki zanieczyszczające środowisko, zrzutami odpadów toksycznych i nielegalnym bunkrowaniem ropy; podkreśla, że UE musi w dalszym ciągu rozwijać strategię opierającą się na doświadczeniach z przeszłości z poważnymi katastrofami ekologicznymi na morzu przez dopilnowanie, by wszystkie podmioty, organy i agencje UE we współpracy z władzami państw członkowskich interweniowały w sposób skoordynowany z myślą o stworzeniu odpowiedniej synergii, w duchu solidarności i w celu skuteczniejszego działania;

Krytyczne strefy morskie

Morze Śródziemne

23. podkreśla, że Morze Śródziemne cechuje szereg wyzwań, które mogą potencjalnie zagrozić stabilności UE i bezpośrednim interesom UE, zwłaszcza zważywszy na wstrząsy polityczne i problemy społeczne oraz trudności gospodarcze, które prawdopodobnie nadal będą występować w niektórych państwach przybrzeżnych; stwierdza, że nielegalna działalność, której sprzyja ta sytuacja, jak na przykład terroryzm i wszelkiego rodzaju nielegalny handel, ma wpływ na unijną ochronę na morzu, w tym na bezpieczeństwo dostaw energii na południe; uważa, że pilnie potrzebne są inwestycje w morską współpracę regionalną, które muszą obejmować europejską i regionalną współpracę, wywiad, nadzór, patrolowanie i działalność straży przybrzeżnej, a wszystkie te działania wymagają odpowiednich środków w zakresie projekcji sił morskich;

24. podkreśla, że region śródziemnomorski jest areną licznych konfliktów regionalnych, w tym sporów o granice morskie, i w związku z tym wzywa UE, aby zobowiązała się do unikania dalszej eskalacji konfliktu w rejonie Morza Śródziemnego, który może tylko zwiększyć istniejące zagrożenia, takie jak skutki wojny domowej w Syrii i jej wpływ na syryjską strefę morską i na strefy krajów sąsiednich, brak stabilności politycznej i potencjału zarządzania w Libii, Egipcie i Tunezji, efekt domina w sąsiednich Maroku i Algierii, które wciąż nie osiągnęły zgody w sprawie konfliktu w Saharze Zachodniej i ponoszą bezpośrednie skutki eskalacji konfliktu w Mali i regionie Sahelu; ostrzega ponadto przed zagrożeniem płynącym z wzajemnego powiązania kryzysów występujących w regionie śródziemnomorskim oraz z braku stabilności i konfliktu na Bliskim Wschodzie, w Sahelu, Rogu Afryki, Afryce Zachodniej i Afryce subsaharyjskiej;

25. stwierdza, że niedawne odkrycie gazu ziemnego we wschodniej części Morza Śródziemnego stworzyło nowe otoczenie geopolityczne i znacznie zwiększyło prawdopodobieństwo wystąpienia sporów, wpływając bezpośrednio na uzasadnione interesy i suwerenne prawa państw członkowskich UE; wyraża zaniepokojenie w związku z tym, że Turcja, Rosja, USA i Izrael zwiększyły liczebność sił morskich na Morzu Śródziemnym; odnotowuje ponadto skutki nierozstrzygniętych sporów z Turcją na Morzu Egejskim i eskalację napięcia spowodowaną planowaną eksploatacją greckich i cypryjskich podmorskich złóż węgłowodorów; wzywa w związku z tym UE do działania i określenia swojego stanowiska, aby uniknąć konfliktu o zasoby naturalne Morza Śródziemnego i wynikających z tego zagrożeń dla bezpieczeństwa państw członkowskich tego rejonu, które mogłyby w przyszłości angażować całą UE;

Morze Bałtyckie

26. stwierdza, że Morze Bałtyckie, oprócz stref morskich Rosji, jest morzem śródlądowym UE i podstawowym szlakiem komunikacyjnym dla wielu państw nadbrzeżnych; zauważa, że stabilność regionu Morza Bałtyckiego oraz niezakłócone funkcjonowanie żeglugi morskiej zależą od wzajemnego dopasowania interesów politycznych między poszczególnymi państwami członkowskimi UE oraz między UE a Rosją; odnotowuje, że na stabilność polityczną obszaru Morza Bałtyckiego mają wpływ kwestie związane z zabezpieczeniem pozycji mniejszości językowych w krajach nadbałtyckich, przesyłem energii, intensywną żeglugą handlową, możliwymi katastrofami tankowców oraz zakazaniem zasobów rybnych

Czwartek, 12 września 2013 r.

i zanieczyszczeniem środowiska; zwraca uwagę, że oprócz tego wyzwanie dla ochrony i bezpieczeństwa na Bałtyku stanowi broń chemiczna zatopiona w czasie II wojny światowej, starzejące się nabrzeźne elektrownie atomowe, możliwość ataków terrorystycznych na transport energii oraz możliwość nielegalnego przewożenia broni przez bałtyckie porty;

Morze Czarne

27. uważa, że z geostrategicznego punktu widzenia Morze Czarne jest obecnie jednym z najważniejszych regionów morskich okalających UE, a mianowicie z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego UE i dywersyfikacji dostaw energii; zwraca uwagę, że region ten cechuje duży potencjał ryzyka w średniej i długiej perspektywie, zważywszy na jego strategiczne położenie jako ważnego szlaku transportowego dla towarów i energii, bliskość niestabilnych obszarów przewlekłych konfliktów, jak sporne terytoria Abchazji i Południowej Osetii, oraz związany z nimi konflikt między Moskwą i Tbilisi; podkreśla, że ponieważ bezpieczeństwo energetyczne wielu państw członkowskich UE w dużej mierze zależy od bezpieczeństwa tras przesyłu gazu i ropy biegnących przez Morze Czarne lub w jego rejonie, w strategicznym interesie UE leży zapobieganie eskalacji przeciągających się regionalnych konfliktów oraz identyfikowanie trwałych rozwiązań takich konfliktów; zwraca uwagę, że w tym celu UE może być zmuszona do zmobilizowania w razie konieczności europejskich sił morskich;

28. przypomina swoją rezolucję z dnia 20 stycznia 2011 r. w sprawie strategii UE na rzecz regionu Morza Czarnego ⁽¹⁾ oraz ponownie podkreśla potrzebę odgrywania przez UE bardziej aktywnej roli w zapewnianiu bezpiecznych warunków w regionie Morza Czarnego; ponownie wzywa Komisję oraz ESDZ do przygotowania strategii dla regionu Morza Czarnego, stanowiącej skuteczną reakcję na wyzwania dotyczące bezpieczeństwa i ochrony na morzu;

29. podkreśla konieczność wzmoczonego dialogu z partnerami strategicznymi w zakresie zapobiegania konfliktom i ich rozwiązywania, ale również wskazuje na znaczenie angażowania się w realizację wielostronnych inicjatyw regionalnych, jak synergia czarnomorska, w celu stawienia czoła zagrożeniom, takim jak siatki przestępcze zajmujące się handlem ludźmi, narkotykami i bronią, czy też problemom, takim jak nielegalne połowy i degradacja środowiska;

Ocean Atlantycki i Afryka Zachodnia

30. stwierdza, że Ocean Atlantycki ma fundamentalne znaczenie dla europejskiego handlu; jest zaniepokojony tym, że Atlantyk, a w szczególności region Karaibów, jest trasą przerzutu narkotyków z Ameryki Południowej; jest zaniepokojony faktem, że rozwój działalności gospodarczej w nadchodzących dziesięcioleciach, związany szczególnie z poszerzeniem Kanału Panamskiego, może spowodować intensyfikację działalności przestępczej w regionie;

31. jest zdania, że niektóre z najważniejszych przyszłych zagrożeń dla Europy skupiają się obecnie u wybrzeży Afryki Zachodniej, zwłaszcza w Zatoce Gwinejskiej; jest głęboko zaniepokojony tym, że wzdłuż wybrzeży Afryki Zachodniej pojawiają się poważne wyzwania związane z działalnością przestępczą, handlem narkotykami, ludźmi i bronią; jednocześnie kraje Zatoki Gwinejskiej stanowią coraz częściej obszar działań regionalnych sieci terrorystycznych, jak Boko Haram w Nigerii, których działania rozprzestrzeniają się na kraje sąsiadujące i które to sieci powiązane są z sieciami o zasięgu światowym, jak Al-Kaida w Islamskim Maghrebie, co doskonale pokazuje kryzys w Mali;

32. z zaniepokojeniem odnotowuje, że kraje Zatoki Gwinejskiej charakteryzuje ciągła niestabilność polityczna, niektóre z nich borykają się z rozkładem państwa, jak w przypadku Gwinei-Bissau, która stała się platformą handlu narkotykami pochodzącymi z Ameryki Łacińskiej i kierowanymi do Europy;

33. zauważa, że region ten jest również ważnym dostawcą energii, ponieważ kraje Zatoki Gwinejskiej zapewniają obecnie 13 % importu ropy i 6 % importu gazu do UE, przy czym Nigeria odpowiada za 5,8 % ogółu importu ropy do UE; oczekuje, że znaczenie regionu wzrośnie w wyniku odkrytych niedawno podmorskich złóż ropy i gazu; w związku z tym wyraża zaniepokojenie, że konkurencja w zakresie podmorskich zasobów naturalnych może przynieść ze sobą dalsze konflikty i działalność przestępczą;

⁽¹⁾ Dz.U. C 136 E z 11.5.2012, s. 81.

Czwartek, 12 września 2013 r.

34. wskazuje, że niestabilność, terroryzm i przestępczość u wybrzeży Afryki Zachodniej są głęboko powiązane z niestabilnością w całym regionie Sahelu; nalega zatem, aby UE w ramach misji cywilnej w dziedzinie WPBiO EUCAP Sahel Niger włączyła działania na rzecz zwalczania terroryzmu w regionie Sahelu do regionalnej i kompleksowej strategii zwalczania zagrożeń na morzu u wybrzeży Afryki Zachodniej, zwłaszcza w Zatoce Gwinejskiej; w związku z tym wzywa UE do zapewnienia koordynacji dwóch misji WPBiO w regionie – EUCAP Sahel Niger i EUTM Mali – jak również ich spójności z działaniami prowadzonymi na lądzie i na morzu, aby zwalczać terroryzm i inne rodzaje przestępczości zorganizowanej w regionie;

35. z zadowoleniem przyjmuje ogłoszenie przez Komisję programu dotyczącego kluczowych tras morskich w Zatoce Gwinejskiej (CRIMGO), który ma na celu poprawę bezpieczeństwa na wodach Zatoki Gwinejskiej dzięki zapewnianiu szkoleń dla straży przybrzeżnej i utworzeniu sieci wymiany informacji między organami siedmiu państw wybrzeża Afryki Zachodniej i który ma być finansowany z Instrumentu Stabilności; apeluje o szybkie wdrożenie CRIMGO u wybrzeży Afryki Zachodniej; wzywa również do utworzenia specjalnego mechanizmu współpracy celem połączenia tego finansowanego przez Komisję programu z misjami WPBiO EUCAP Sahel Niger i EUTM Mali, których działania są nierozdzielnie powiązane z przyczynami niestabilności w Zatoce Gwinejskiej;

36. podkreśla potrzebę zwiększenia skuteczności działań UE w Zatoce Gwinejskiej; proponuje wygenerowanie specjalnych synergii w celu uzyskania wartości dodanej wynikającej z połączenia istniejących unijnych instrumentów i struktur, takich jak Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA);

37. wzywa wysoką przedstawiciel/wiceprzewodniczącą do sporządzenia spisu infrastruktury państw członkowskich UE i partnerów z AKP w strategicznych miejscach – jak baza lotnicza w Lajes na portugalskich Azorach lub wyspy Republiki Zielonego Przylądka – którą to infrastrukturę można wykorzystać do przygotowywania specjalnych operacji morskich i powietrznych w ramach przeciwdziałania proliferacji, terroryzmu, piractwu i przestępczości zorganizowanej w Zatoce Gwinejskiej i ogólnie w południowej części Oceanu Atlantyckiego, w ramach trójstronnego partnerstwa obejmującego współpracę transatlantycką z USA, Kanadą, Brazylią i innymi krajami Ameryki Łacińskiej, jak również współpracę UE-Unia Afrykańska;

Zatoka Adeńska i zachodnia część Oceanu Indyjskiego

38. zauważa, że z uwagi na piractwo Zatoka Adeńska jest obecnie jednym z najniebezpieczniejszych morskich obszarów na świecie; przypomina, że piractwo to szczególna forma przestępczości zorganizowanej wymagająca specjalnego, kompleksowego i holistycznego podejścia obejmującego kwestię związku przyczynowo-skutkowego między piractwem a ładem społecznym, politycznym i ekonomicznym, jak pokazuje zwłaszcza sytuacja w Rogu Afryki i w Somalii; odnotowuje, że śledzenie przepływów pieniężnych z okupów, likwidacja siatek przestępczych i ściganie sprawców to również kluczowe elementy walki z piractwem i można je zrealizować jedynie dzięki współpracy między organami państw członkowskich, Europolem i Interpolem; zauważa, że tu właśnie należy szukać konkretnego związku między polityką bezpieczeństwa zewnętrznego a egzekwowaniem prawa lokalnie;

39. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie cywilnej misji w dziedzinie WPBiO EUCAP Nestor, która ma na celu wzmocnienie zdolności morskich w Rogu Afryki i w zachodniej części Oceanu Indyjskiego oraz zapewnienie bardziej trwałego i lokalnego zaangażowania na rzecz realizacji celów operacji EUNAVFOR Atalanta;

40. podkreśla niedawny sukces, który należy utrwalić, operacji EUNAVFOR Atalanta w ograniczaniu liczby ataków pirackich w zachodniej części Oceanu Indyjskiego oraz w zwiększaniu wiarygodności WPBiO; zauważa, że operacja Atalanta to pierwsza morska misja w ramach WPBiO i że powinna ona służyć za wzór dalszego rozwoju i wdrażania morskiego wymiaru WPBiO, w oparciu o jej osiągnięcia, niedociągnięcia i wyciągnięte z niej wnioski; z zadowoleniem przyjmuje pozytywną rolę odgrywaną przez UE dzięki operacji EUNAVFOR Atalanta w ramach mechanizmu SHADE we wspieraniu koordynacji działań wielonarodowych, narodowych i regionalnych sił morskich operujących w regionie, a w szczególności z działaniami w ramach operacji NATO Ocean Shield; z zadowoleniem przyjmuje również udaną współpracę między agencjami UE (jak centrum satelitarne UE SatCen i Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego) a podmiotami trzecimi, zwłaszcza w obszarze odczytywania satelitarnych obrazów statków, nawet jeśli współpraca taka nie

Czwartek, 12 września 2013 r.

opiera się na formalnych uzgodnieniach; apeluje do UE o sformalizowanie powiązania między istniejącymi unijnymi narzędziami i organami, jak relacje rozwinięte między Atalantą, EMSA i SatCen, aby unikać powielania zadań, zasobów i eksperytyzy oraz wyciągnąć wyraźne operacyjne korzyści z takich synergii;

41. podkreśla, że koncepcja kompleksowego podejścia, wynikająca w tym konkretnym przypadku z ram strategicznych strategii na rzecz Rogu Afryki, jest oczywista w połączeniu trzech aktualnych misji WPBiO realizowanych w regionie (EUNAVFOR Atalanta, szkoleniowa misja UE w Somalii i EUCAP Nestor) oraz w kontekście zaangażowania politycznego i strategii rozwoju; z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie Centrum Operacyjnego UE mającego na celu ułatwianie koordynacji i zwiększanie synergii między tymi misjami, co stanowi znaczny krok naprzód w rozwoju WPBiO; wskazuje, że ten przykład komplementarności i koordynacji powinien zachęcać do innych podobnych działań, w ramach których misje i operacje WPBiO uczestniczą w reagowaniu na wielowymiarowy problem; zwraca uwagę, że stałe wojskowe zdolności planowania i prowadzenia operacji mogłyby jeszcze bardziej zintegrować wszelkie elementy morskie w ramach misji i operacji WPBiO;

42. uznaje środki ochrony na pokładach statków wprowadzone przez przedsiębiorstwa żeglugi morskiej; popiera niedawne apele przemysłu morskiego o prawne uregulowanie działalności prywatnych przedsiębiorstw zajmujących się ochroną na morzu i ponownie apeluje do Międzynarodowej Organizacji Morskiej oraz państw bandery i przemysłu morskiego o współpracę przy opracowywaniu kodeksu postępowania, który określi jasne, spójne, możliwe do wyegzekwowania międzynarodowe normy dla prywatnie wynajętych uzbrojonych pracowników ochrony na pokładach statków, a do prywatnych przedsiębiorstw zajmujących się ochroną na morzu apeluje o ściśle przestrzeganie tych norm;

Arktyka

43. podkreśla, że otwarcie korytarzy wodnych w rejonie Arktyki jest bezpośrednią konsekwencją zmiany klimatu, oraz zwraca uwagę, że UE powinna przede wszystkim zaangażować się w ochronę regionu i jego głównych walorów przyrodniczych, dopilnowując jednocześnie, by zasoby arktyczne były wykorzystywane w zrównoważony sposób i z poszanowaniem miejscowej ludności; podkreśla znaczenie ogólnej stabilizacji i pokoju w regionie; podkreśla zatem potrzebę jednolitej, skoordynowanej polityki UE dotyczącej tego regionu, w której wyraźnie zdefiniuje się priorytety, potencjalne wyzwania i strategię UE; podkreśla, że – obok duńskich, fińskich i szwedzkich interesów w rejonie Arktyki – przyszłe przystąpienie Islandii do UE przyspieszyłoby przekształcenie UE w podmiot wybrzeża regionu arktycznego, uwidaczniając potrzebę jeszcze bardziej skoordynowanej unijnej polityki dotyczącej Arktyki; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wspomniany powyżej wspólny komunikat pt. „Kształtowania polityki realizowanej przez Unię Europejską w regionie Arktyki: postępy poczynione od 2008 r. i dalsze działania” oraz podkreśla konieczność nawiązania dialogu politycznego ze wszystkimi partnerami w regionie, w tym z Rosją;

44. podkreśla znaczenie nowych szlaków handlowych biegnących po arktycznych korytarzach wodnych, w tym dla UE i gospodarek jej państw członkowskich; podkreśla, że UE oraz jej państwa członkowskie powinny aktywnie wspierać wolność morza pełnego oraz prawo do swobodnego poruszania się po międzynarodowych drogach wodnych; podkreśla, że trwające od dawna terytorialne spory między państwami Arktyki powinny zostać rozwiązane pokojowo, oraz apeluje o większe zaangażowanie UE w regionie i dokonanie oceny tego, jakich narzędzi i zdolności potrzeba do zażegnania konfliktu w tym regionie; w każdym razie podkreśla konieczność uniknięcia militaryzacji Arktyki; wzywa Komisję do przedłożenia wniosków dotyczących tego, jakie korzyści może przynieść projekt Galileo dla unijnej polityki w odniesieniu do Arktyki i jak można rozwinąć ten projekt, aby umożliwić bezpieczniejszą żeglugę na wodach Arktyki, inwestując tym samym zwłaszcza w bezpieczeństwo i dostępność przejścia północno-wschodniego;

Ocean Spokojny

45. podkreśla globalne znaczenie Oceanu Spokojnego, a zwłaszcza Morza Południowochińskiego, na którym odbywa się jedna trzecia światowego handlu; jest zaniepokojony rosnącym napięciem i pilnie apeluje do wszystkich zaangażowanych stron o odstąpienie od jednostronnych interwencji politycznych i wojskowych, złagodzenie tonu oświadczeń i rozstrzygnięcie spornych roszczeń terytorialnych dotyczących Morza Południowochińskiego w drodze arbitrażu międzynarodowego, zgodnie z prawem międzynarodowym, a zwłaszcza konwencją UNCLOS, w celu zapewnienia stabilności w regionie oraz swobodnej i bezpiecznej żeglugi na Morzu Południowochińskim;

46. uważa, że jedną z możliwości pokojowego rozładowania napięcia w rejonie Morza Południowochińskiego i Wschodniochińskiego jest wynegocjowanie i wspólne wdrożenie kodeksów postępowania w zakresie pokojowej eksploatacji odnośnych obszarów morskich, w tym ustalenie bezpiecznych tras handlowych i kwot połowowych lub wyznaczenie obszarów eksploatacji zasobów;

Czwartek, 12 września 2013 r.

47. wzywa wysoką przedstawiciel/wiceprzewodniczącą do określenia zagrożeń dla pokoju i bezpieczeństwa w przypadku eskalacji napięcia i konfliktu zbrojnego na Morzu Wschodniochińskim i Południowochińskim;

48. stwierdza, że niektóre państwa, a zwłaszcza Australia, prowadzą już bardzo intensywną działalność polityczną na Pacyfiku, a UE w celu zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony w regionie powinna opierać się na współpracy dwustronnej i wielostronnej;

49. podkreśla znaczenie poszerzenia Kanału Panamskiego, które powinno zakończyć się w 2014 r., dla zmiany geostrategicznej równowagi morskiej oraz zwraca uwagę na niezwykle możliwości, jakie przyniesie to UE i państwom członkowskim; ostrzega, że infrastruktura żeglugaowa i portowa państw członkowskich powinna zostać przygotowana do przewidywanego nasilenia morskich przepływów handlowych oraz powiązanych zagrożeń w zakresie ochrony i bezpieczeństwa, wynikających między innymi z dodatkowego stresu środowiskowego i z działalności przestępczej; podkreśla, że to połączenie Oceanu Spokojnego z Oceanem Atlantyckim może stać się ważnym alternatywnym szlakiem transportowym z Azji do Europy i odwrotnie od strony zachodniej;

Istniejące narzędzia i rozwijanie zdolności

50. jest głęboko przekonany, że kryzys finansowy i gospodarczy należy postrzegać jako szansę na wdrożenie inicjatywy łączenia i udostępniania zdolności wojskowych w obszarze tworzenia zdolności morskich w prawdziwie europejski sposób, w szczególności wykorzystując strategię LeaderSHIP 2020 i sprzyjając tworzeniu sieci współpracy podmiotów sektora budowy i naprawy okrętów oraz sektorów powiązanych, co może przyczynić się do utrzymania wiarygodnych zdolności wojskowych i jest jedynym sposobem na zagwarantowanie, że Europa jest zdolna odpowiedzieć na globalne wyzwania dotyczące ochrony przestrzeni morskiej i swoich zdolności morskich;

51. ubolewa jednak nad tym, że państwa członkowskie UE dokonały poważnych cięć w krajowych budżetach obrony w reakcji na kryzys finansowy i spowolnienie gospodarcze oraz że takie cięcia, najczęściej nieskoordynowane na szczeblu UE i nieuwzględniające europejskiej strategii bezpieczeństwa, mogą spowodować poważne konsekwencje dla unijnej zdolności i gotowości do podejmowania wyzwań dotyczących ochrony na morzu i innych oraz do spełniania wymogów międzynarodowych, a także ograniczyć rolę Unii jako podmiotu zapewniającego bezpieczeństwo globalne;

52. podkreśla, że priorytet „łączenia i udostępniania” wysuwany przez UE z myślą o lepszej koordynacji, inteligentniejszym wydawaniu środków na obronę i większych oszczędnościach skali wśród państw członkowskich nie przyniósł jeszcze rezultatów, w tym w obszarze zdolności w zakresie ochrony na morzu;

53. wyraża uznanie dla prac przygotowawczych EAO w zakresie realizacji inicjatywy „łączenie i udostępnianie” w drodze harmonizacji wymogów i projektów dotyczących szkolenia sił morskich i logistyki; z zadowoleniem przyjmuje analizę grupy mędrców z 2012 r. dotyczącą wymogów i zdolności morskich; biorąc pod uwagę mandat i wiedzę fachową EAO, nalega, aby państwa członkowskie polegały na jej poradach i wsparciu technicznym w przypadku konieczności cięć w budżetach obrony, aby nie zagrażać rozwojowi strategicznych zdolności w UE, która musi podchodzić do luk i niedociągnięć w skoordynowany sposób; zachęca państwa członkowskie do współpracy z EAO przy określaniu potrzeb w zakresie zdolności, zwłaszcza zdolności cywilnych, wojskowych i zdolności podwójnego zastosowania w dziedzinie morskiej; apeluje do wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej, aby przy wsparciu EAO i DG ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa określiła wszystkie zasoby morskie, które odpowiadają zdolnościom i wymogom morskim z 2012 r., a które państwa członkowskie UE mogą utracić w wyniku ograniczeń finansowych i gospodarczych, a także by rozważyła sposoby ich zachowania i udostępnienia na potrzeby zintegrowanej polityki morskiej UE i przyszłej europejskiej strategii ochrony na morzu;

54. przypomina, że zdolności podwójnego zastosowania są niezbędne przy wdrażaniu WPBiO w świetle złożonych wyzwań dotyczących bezpieczeństwa w dzisiejszym świecie; podkreśla, że obecne kryzysy w Sahelu i Rogu Afryki uwidaczniają konieczność kompleksowego podejścia mobilizującego z jednej strony pełny zakres zaangażowania cywilno-wojskowego i z drugiej strony wyposażenie i zdolności podwójnego zastosowania, w tym europejskie zdolności morskie oraz zdolności cywilne i wojskowe przemysłu stocznioowego zapewniające bezpieczeństwo i odporność statków; zachęca państwa członkowskie do współpracy z odpowiednimi unijnymi organami i agencjami, zwłaszcza Komisją, EAO

Czwartek, 12 września 2013 r.

i Europejską Agencją Kosmiczną (ESA), przy poszukiwaniu unijnego finansowania dla rozwoju zdolności podwójnego zastosowania, co umożliwi uzupełnienie braków w zdolnościach na szczeblu krajowym, regionalnym i unijnym; przypomina potencjał podwójnego zastosowania programu Galileo i jego znaczenie dla wdrażania i skuteczności operacji WPBiO, zwłaszcza w obszarze morskim; podkreśla jednak, że należy priorytetowo potraktować większą przejrzystość, skuteczność i podejścia wielostronne w obszarze rozwijania zdolności;

55. przypomina o konieczności skonsolidowania unijnej i finansowanej przez Unię bazy technologicznej w dziedzinie obrony, w tym w zakresie zdolności budowy statków i produkcji wyposażenia; w świetle obecnego kryzysu gospodarczego i finansowego przypomina, że tworzenie i wspieranie kompetentnego i niezależnego europejskiego przemysłu obronnego oznacza tworzenie miejsc pracy i generowanie wzrostu; apeluje o wyższej jakości dialog z podmiotami przemysłowymi, jako że rozwój zdolności morskich wymaga wielu lat zaangażowania; podkreśla, że państwa członkowskie UE i przemysł powinny zracjonalizować i zharmonizować normy, aby zapewnić europejską kompatybilność operacyjną w obszarze zdolności morskich, w tym systemów i technologii komunikacji;

56. uważa, że sieć nadzoru morskiego (MARSUR) Europejskiej Agencji Obrony stanowi innowację przynoszącą wartość dodaną rozwojowi morskiego wymiaru WPBiO; zdecydowanie nalega na ustanowienie odpowiednich obszarów współpracy między MARSUR a innymi projektami UE mającymi na celu rozwijanie nadzoru morskiego, jak Copernicus – europejski program monitorowania Ziemi (były GMES – Globalny monitoring środowiska i bezpieczeństwa), projekty dotyczące usług morskich i bezpieczeństwa czy prace EMSA w zakresie nadzoru morskiego;

57. jest zdania, że prace prowadzone przez EMSA, ESA i w ramach programu Copernicus mogą ponadto służyć wdrażaniu morskiego wymiaru WPBiO oraz powinny zostać formalnie ku temu ukierunkowane; podkreśla, że dzięki swojej wiedzy fachowej podmioty te są jak najbardziej uprawnione do oferowania usług i wsparcia aktualnym misjom WPBiO w zakresie nadzoru, patrolowania czy gromadzenia, analizowania i rozpowszechniania informacji satelitarnych, na wzór partnerstwa rozwiniętego, choć nieformalnie, między EMSA a operacją EUNAVFOR Atalanta;

58. apeluje o utworzenie – w oparciu o doświadczenia zdobyte już przez Frontex i europejską sieć patroli – prawdziwie europejskiej służby straży przybrzeżnej, której potencjał tworzony byłby przez różne jednostki i organy administracji rządowej i która działałaby w zakresie wyznaczonym orzecznictwem wynikającym ze współpracy w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, a której celem byłaby ochrona granic UE i obywateli europejskich oraz ochrona osób znajdujących się w niebezpieczeństwie na wodach przybrzeżnych Unii;

59. wyraża uznanie dla prac przeprowadzonych w ramach rozwijania wspólnego mechanizmu wymiany informacji (CISE) w celu osiągnięcia europejskich zdolności skutecznego nadzoru morskiego; wzywa zatem UE do poczynienia znacznych inwestycji na rzecz dalszego rozwijania ram CISE, w oparciu o doświadczenia zdobyte przy projektach takich jak MARSUNO, BluemassMed i EUROSUR, aby przygotować się do wykrywania i monitorowania wyzwań morskich oraz reagowania na nie na wodach państw członkowskich UE lub w pobliżu UE;

60. biorąc pod uwagę, że członkowie UE i NATO dysponują wspólnymi siłami morskimi, apeluje o lepszą koordynację strategiczną działań tych organizacji w zakresie ochrony na morzu; jest zdania, że przyszła unijna strategia ochrony na morzu powinna być niezależna od strategii sojuszu, aczkolwiek powinna ją uzupełniać, aby pomóc w stawianiu czoła jak największej liczbie wspomnianych wyżej wyzwań przy jednoczesnym zapewnieniu optymalnego wykorzystania ograniczonych zasobów morskich; z zadowoleniem przyjmuje korzyści płynące ze wspólnej lokalizacji dowództwa operacji obu organizacji w Northwood; uważa, że UE powinna skupić się na wyraźnej wartości dodanej wynikającej z jej kompleksowego podejścia do różnorodnych wyzwań, co wykazały dyplomatyczne, finansowe i sądowe działania następcze po skutecznej walce z piractwem w ramach operacji Atalanta; wzywa do dalszych usprawnień w zakresie wymiany informacji pomiędzy NATO a UE, a także do lepszej koordynacji działań z pozostałymi podmiotami międzynarodowymi;

Czwartek, 12 września 2013 r.

61. ubolewa nad tym, że obecną sytuację charakteryzuje powielanie i nakładanie się na siebie działań, marnotrawienie zasobów i wojna o wpływy między organami i agencjami UE pracującymi w obszarze ochrony na morzu; nalega, aby UE dokładniej zbadała sposoby ograniczenia obciążenia administracyjnego i finansowego wynikającego ze zbędnego pokrywania się funkcji, ekspertyz, wyposażenia i zasobów różnych organów i podmiotów UE, co umożliwiłoby wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej pełnienie funkcji koordynacyjnej;

62. w tym kontekście apeluje o włączenie działań w zakresie koordynacji i komunikacji do unijnej strategii ochrony na morzu, w której należy przedstawić wyraźne wytyczne dotyczące specjalnej współpracy między odpowiednimi dyrekcjami generalnymi Komisji, w tym DG ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa, DG do Spraw Wewnętrznych, DG ds. Sprawiedliwości, DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu, DG ds. Mobilności i Transportu, DG ds. Podatków i Unii Celnej, DG ds. Badań Naukowych i Innowacji oraz DG ds. Rozwoju, jak również Europejską Służbą Działań Zewnętrznych i Służbą ds. Instrumentów Polityki Zagranicznej; to samo należy uczynić w odniesieniu do współpracy między agencjami, jak EAO, EMSA, SatCen, Europol, Frontex, Sztab Wojskowy UE, Dyrekcja ds. Zarządzania Kryzysowego i Planowania, Centrum Analiz Wywiadowczych UE, i odpowiednimi organami w państwach członkowskich;

63. z zadowoleniem przyjmuje działania dowódców europejskich marynarek wojennych (CHENs) na rzecz promowania porozumienia między marynarkami europejskimi oraz badania kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania; apeluje o to, by wyniki corocznych posiedzeń CHENS i ich wyspecjalizowanych grup roboczych wzbogacały unijną strategię ochrony na morzu i jej wdrażanie na poziomie WPBiO, aby promować dalszą współpracę i zapewnić zintegrowane i skuteczne podejście;

64. wzywa o przyjęcie na nadchodzącym posiedzeniu Rady Europejskiej ds. Obrony w grudniu 2013 r. unijnej strategii ochrony na morzu, która uwzględni poglądy Parlamentu Europejskiego wyrażone w niniejszym sprawozdaniu; przypomina państwom członkowskim, że dzisiejszy świat, a zwłaszcza wyzwania i zagrożenia, wymagają jednolitego, spójnego i przekonującego działania na rzecz ochrony 500 milionów obywateli UE; przypomina, że wyzwania te wymagają także unijnej polityki zagranicznej opartej na konieczności zapewnienia i promowania pokoju i bezpieczeństwa na całym świecie;

o

o o

65. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa i wiceprzewodniczącej Komisji, Radzie, Komisji, parlamentom państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu NATO oraz przewodniczącemu Zgromadzenia Parlamentarnego NATO.

P7_TA(2013)0381

Struktury wojskowe UE: stan obecny i przyszłe perspektywy

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2013 r. w sprawie struktur wojskowych UE: stan obecny i przyszłe perspektywy (2012/2319(INI))

(2016/C 093/21)

Parlament Europejski,

— uwzględniając tytuł V Traktatu o Unii Europejskiej (Traktatu UE),

— uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dni 13–14 grudnia 2012 r.,